

Mustahkam oila - yurt tayanchi

OILA DAVTRASIDA

№ 1 (347)
2019 - yil
10-yanvar
payshanba

www.od-press.uz

Ijtimoiy-siyosiy, ma'naviy-ma'rifiy gazeta

Gazeta 2012-yil may oyidan chiqa boshlagan.

НАМУНАВИЙ
УЙЛАРНИНГ
«НАМУНАЛИ»
МУАММОЛАРИ

3-бет

УЙФОНИШ КЕРАК

ИНВЕСТИЦИЯ ЎЗИ КЕЛМАЙДИ

Илҳом БОЛТАЕВ коллажи

**СОЛИҚ
АМНИСТΙΑСИ** —
1 июлга қадар

2-бет

БОҒЧА ПУЛИ
қанчага ошади?

2-бет

МИБ
доим ҳақми?

3-бет

СЎЗНИНГ
бобоси, момоси...
ва неваралари

4-бет

**МАЪНАВИЙ
ҚАШШОҚЛИК**
исканжаси

4-бет

14 январь — Ватан химоячилари куни

Осмон ёруф бўлди бир лаҳза

Майор Абдумажид Усмонов чақмоқ умридай қисқа ҳаётида ўз умрбоқийлигини кашф эта олган, она юрtnинг жасоратли ўғлини эди...

Ҳаёт пиллапоялари

1968 йил 19 ноябрь. Тошкент. Шу кунни ишчи Шавкат ота Усмонов хонадонида катта хурсандчилик бўлди: у ўғил кўрди! Шавкат ота гўдакка Абдумажид деб ном берди.

Шавкат ота эрта оламдан ўтди. Ҳаёт Абдумажидни ота назари, тафти ва меҳридан бебахра яшашга маҳкум этган отир давларда турмушнинг қора хуржунни, табиийки, Лайло аянинг елкасига илindi.

Орзу ортидан Челябинска

...Абдумажид Усмоновнинг болалик орзуси — ҳарбий бўлиш иштиёқи Челябинск олий ҳарбий авиация иштурманлари билим юрти томон етаклади.

Касбга содиқлик шахди

— Абдумажид жамоада хурмат-этиборга эга, касбига содиқ ҳарбий эди, — дейди майор Абдумажид Усмоновнинг устози — истеъфодаги подполковник

Рустам Боймирзаев. — У интилувчан, бошлаган ишини, албатта, охирига етказадиган инсон эди. Ҳарбий қисмга келган дастлабки кунларидан бошлаб устоз-шогирд тупиндик.

Ҳалокат...

2000 йил 6 июнь, сешанба. Тунги учиб машғулотлари. «Су-24» экипажидда майор Абдумажид Усмонов ва майор Абдукарим Ҳамроев. Самолёт осмонга кўтарилди.

«Мингга кир, ўғлим!»

Бир йигит йўлда мўйсафид бобога дуч келибди. Унинг юкни енгил қилиб манзилга элтибди. Шунда бобо навқирон йигитга дуо берибди: «Илоийм, минг йил умр кўр, болам!»

Майор Абдумажид Усмоновдек жасур ўғлонлар унутилмайди!
Алибек ОМОНТУРДИЕВ

Онанинг қалб изтироби

2000 йил май ойи. Абдумажид Усмонов хизмат таътили мобайнида онаси Лайло аяни кўриш учун Қашқадарўдан Тошкентга йўл олади.

2019 йилда болалар боғчиси учун тўлов қанчага ошади?

Тошкент шаҳри ва вилоятлар марказлари бўйича индексация фоизи кўрсатилган ҳолда болалар боғчиси учун тўловнинг амалдаги ва 2019 йил 1 майдан жорий этиладиган миқдорларнинг солиштирма жадвали Norm.uz томонидан тақдим этилди.

Table with columns for months (4-5, 9, 10.5, 12, 24), payment amounts, and percentages for different categories of centers (municipal, district, regional) in Tashkent city and regions.

Намунавий уйларнинг «намуна» муаммолари

Навоий вилоятининг қишлоқ ҳудудларида аҳолига намунавий лойиҳалар асосида қуриб берилган уйларнинг нақд элликтасининг яроқсиз экани кундай равшан бўлиб қолди. Бир сўз билан айтганда, мазкур тураржойлар бугунги кун талабига мутлақо жавоб бермайди. Бу аҳолининг ҳақли эътирозига сабаб бўлаётган эди. Шулар инobatта олиниб, бир маҳаллар аҳолига тантанали равишда топширилган, ойнаи-жаҳонда кўрсатилиб, роса мақталган уйларни қайтадан, барпо этишга киришилди. Хўш, айбдор ким? Афсуски, бу савол ҳалигача очик қолиб кетмоқда?

2019 йил 1 январдан бошлаб ушбу имтиёзли ипотека кредитининг (*имтиёзли*) даври икки йилдан иборат бўлиши белгиланди. Кредитни қайтариш муддати ўн беш йилдан йилгирма йилгача чўзилди. 2019 йилда мамлакатимиз қишлоқ ҳудудларида яна 15 мингдан ортик уй-жой қурилади. Унинг 10 мингдан зиёди уй-жойга мухтожларга, 600 таси ёшларга, 1050 таси харбийларга ажратилади. Уларни олиш фақатгина туман ҳокимликларидаги комиссия хулосаси билан амалга оширилади. Мазкур жараёнда еттига мезон инobatта олиниб, ўн балли тизим жорий этилади.

Машмашнинг каттаси

Ҳали ҳам одамларимизнинг бошидан сув ўтириб ичса арзийди. Нўнок, ўз ишининг устаси бўлмаган қурувчи барпо этган уйни кўриб, дили оғриси-да, кўпчиликнинг дегани йўқ. Аслида «Қишлоқ қурилиш банк» молиялаштириб беради. «Қишлоқ қурилиш инвести» инжиниринг компанияси эса пудратчи қурилиш ташкилотларини ёллаб, уй-жой қурилишига жалб этади. Уй битганидан кейин тезда эгасига топширилиши лозим. Машмашнинг каттаси ана шундан кейин бошланади. Аник-

роқ айтсак, қурувчилар уй-жой сохибиникига кўлини оёғига олиб, бўзчининг моксидек югуриб қолади. Уларнинг максали — қандай бўлмасин, уй эгасига «Ҳаммаси жойида, уй-жойни қабул қилиб олдик», дея имзо чектириб олиш. Бу ишга уста бўлиб кетишган. Қолгани ҳеч кимни умуман кизиктирмайди.

Шундай қилинмаса, банк улар-

нинг ҳисобига қолган беш фоизли маблағни ўтказмайди. Қолаверса, юқоридан «Нега уй-жойни белгиланган муддатда топширмадинглар?» дея қистовга олишади.

— Очиги, ҳудудларда намунавий лойиҳалар асосида уй-жойлар қурилиши бошлангандан бери, сифатсиз, аҳоли эътирозига сабаб бўлаётган уйлар масаласи кун тартибидан тушмай келяпти, — дейди **акциядорлик тижорат «Қишлоқ қурилиш банк» бошқаруви раиси биринчи ўринбосари Акбар ЭШОНҚУЛОВ** Миллий матбуот марказида журналистлар билан учрашувда.

— Уй-жойлар учун «Қишлоқ қурилиш инвести» инжиниринг компанияси маъсул ҳисобланади. Шу боис у қурилиш ташкилоти билан шартнома имзолайди. Унда ҳар икки томоннинг вазифаси аник белгилаб қўйилган. Лекин шунга қарамастан, намунавий лойиҳалар асосида қурилаётган

уйларнинг топшириш муддати чўзилиб кетиш ҳолатлари учраётти. Кўпчилик бундай бўлишида банк ҳам айбдор, деб ҳисоблайди. Бирок бу фикрга қўшилмайман. Боиси, молия муассасаси фақат кредит ажратиб бериш, яъни молиялаштириш билан чекланади. Қурилишнинг сифати, муддатида топширилиши бизга боғлиқ эмас.

Хўш, банк зарур маблағни ажратиб бераётган бўлса, нега унда айрим ҳудудда қурилган уй-жойларнинг топширилиши асоссиз равишда бир ярим йил муддатга чўзилиб кетмоқда? Ҳар ҳолда бошланғич тўловни тўлаб, бола-чакаси билан уйнинг битишини сабрсизлик билан кутаётган фуқаронинг бунда айби бўлмаса керак?!

Бундан ташқари, 2018 йил 1 июлидан 31 декабрига қадар имтиёзли ипотека кредити уч йилдан иборат имтиёзли давр билан ажратилиши белгиланган бўлса,

«Осилиб» турган кредитлар

Маълумотларга кўра, қишлоқ ҳудудларида уй-жой барпо этиш учун шу кунга қадар банклар беш триллион сўм миқдорида маблағ ажратган. Аммо афсуски, ўша маблағнинг оз эмас, кўп эмас нақд саккиз миллиард сўми тўланмасдан «осилиб» келмоқда. Турли қутилмаган ҳодисалар содир бўлиб туриши бор гап. Бирок нима бўлганда ҳам, олинган қарз ўз вақтида тўланиши, яъни ойма-ой бартараф этиб борилиши керак эмасми? Тўғри, молия муассасасларининг узлуксиз саъй-ҳаракати туфайли кредитнинг бир миллиард сўми хар ойда ундириб олинапти. Аммо бу чоранинг таъсири ҳадеганда сезилмаяпти... Бирбир эскидан осилиб келаётган қарз хорижий молия институтларидан олинган фозил қарзлар тўловиға ҳам салбий таъсир кўрсатаяпти.

Даврубек ЖУМАЕВ,

«Оила даврасида» муҳбири

МАЪЛУМОТ

Ўзбекистон Президентининг 2018 йил 24 ноябрдаги «Қишлоқ жойларда ва фуқароларнинг айрим тоифалари учун арзон уй-жойлар қуришни кенгайтиришга оид қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида»ги қарорига кўра, жорий йилдан бошлаб республикамиз қишлоқ ҳудудларида намунавий лойиҳалар асосида арзон уй-жойлар қурилиши «Обод қишлоқ» дастури билан уйғун тарзда олиб берилади.

МИБ доим ҳақми?

Қарздорни дарров тармоқдан узиб қўйишдан олдин...

Мажбурий ижро бюроси фаолияти туфайли айни пайтда коммунал хизматлар тўловлари ўз вақтида ва тўлиқ ундирилиб, истеъмолчилар қарздорлиги камайишига эришилмоқда. Бу яхши албатта. Энди фуқаролар бу масалага янада маъсулият билан қарай бошласа-да, тўлов интизоми деган тушунча ҳаммада ҳам тўлиқ шакланмаяпти.

Истеъмолчилар ҳуқуқларини химоя қилиш жамиятлари Федерацияси берган маълумотларга кўра, бугунги кунда аҳолидан энг кўп мурожаат тушаётган соҳалардан бири газ таъминоти билан боғлиқ. У умумий мурожаатларнинг қарийб 21 фоизини ташкил этади. Унда фуқаролар, асосан, босимнинг пастлиги, асоссиз қарздорлик бўйича шикоят қилади. Шу билан бирга, мажбурий ижро бюроси ходимларининг ноқонуний хатти-ҳаракатлари бўйича ҳам арзлар мавжуд экан.

— Амалдаги тартиб-қоидага

кўра, ушбу идора ходимлари қарздорлиги мавжуд хонадонга энергия ресурслардан фойдаланишни чеклаш (*тармоқдан узиш*) дан олдин, фуқарога огоҳлантириш хати бериши шарт, — дейди **Ўзбекистон истеъмолчилар ҳуқуқларини химоя қилиш жамиятлари федерацияси раиси ўринбосари Иномжон ТОҒАЕВ**. — Истеъмолчи қарзини ўз ихтиёри билан бартараф этиши учун беш кун муддат белгиланган. Аммо бу қоида ҳар доим ҳам ишламайди. Тармоқдан ёппасига узиб қўйиш ҳоллари учрайдими. Савол туғилади, нега?

Маълумки, қайта тармоққа улангандан кейин истеъмолчи энг кам ойлик иш ҳақининг икки баробари миқдорида жарима ҳам тўлайди. Мазкур сумма эса, ўз навбатида, МИБ ҳисобига тушади. Шу нуктаи назардан олиб қараганда, ҳозирги вақтда мана шу огоҳлантириш муддатига амал қилинмаяпти.

Жумладан, Қорақалпоғистон Республикаси Тўрткўл туманида шундай ҳолат юз берган. Туман мажбурий ижро бюроси ходимлари фуқаронинг уйига яқинба қуни келиб, ундаги табиий газдан

мавжуд 415 минг сўм қарздорлик сабабли огоҳлантиришсиз тармоқдан узган. Ваҳоланки, хонадон сохиби пластик картасидан тўловни амалга оширмоқчи бўлганда, идора ходимлари уни қабул қилишдан бош тортган. Хонадон сохибига пулни кассага тўлашини айтган. Шу тарика, истеъмолчи тармоқдан узилган. Эртаси кун фуқаро ҳам мавжуд қарзини, ҳам қўшимча жаримани тўлагач, тармоққа қайта уланди.

Мазкур воқеадан сўнг, фуқаро федерациянинг 1091 қиска рақамли «Йишч телефони»га кўнғирок қилиб, мазкур ҳолат юзасидан шикоят қилди. У МИБ ходимлари хатти-ҳаракати қонуний ёки қонунга хилоф эканини билмоқчи бўлди. Масала юзасидан федерация мутахассислари тартиб аслида қандай бўлиши лозимлиги хусусида ҳуқуқий маслаҳат берди.

Қонуний томонларини билиб олгач, фуқаро туман МИБга рас-

ман мурожаат этади. Бирок ушбу вазиятда мутасаддилар унинг ноҳақлиги, тўловни ўз вақтида амалга оширмагани боис газ тармоғидан асосли равишда узиб қўйилганини уқтиради. Шундан кейин фуқаро Қорақалпоғистон Республикаси МИБга, юқори турувчи органга ариза йўллаб, қонунчилик талаблари бузилгани кўрсатилгандан сўнг, фуқаронинг тўлаган жарима миқдори қайтариб берилди. Ундан узн сўралиб, қонунбузилишига йўл қўйган МИБ ходимига тегишли чора кўрилади.

Охири Федерациянинг бевосита аралашуви туфайли, яъни республика мажбурий ижро бюросига расмий хат йўллаб, қонунчилик талаблари бузилгани кўрсатилгандан сўнг, фуқаронинг тўлаган жарима миқдори қайтариб берилди. Ундан узн сўралиб, қонунбузилишига йўл қўйган МИБ ходимига тегишли чора кўрилади.

Шаҳобиддин РАСУЛОВ
Эзиб олади.

Оқ халат кийиш — улкан масъулият

Анджон давлат тиббиёт институти мана, олтимиш уч йилдики, юртимиздаги нуфузли олий ўқув даргоҳларидан бири сифатида фаолият кўрсатиб келмоқда. Мазкур таълим масканининг тарихи Усмонжон Алимов, Юсуфжон Отабеков, Раҳимжон Нурмухаммедов каби устозлар номи билан чамбарчас боғлиқ. Улар бу даргоҳда самарали меҳнат қилиб, институт салоҳиятининг ошишида муносиб ҳисса қўшган.

Ҳозирда институтда 3 минг 760 нафар бакалавр, 293 нафар магистрант, клиник ординатурада эса 419 нафар изланувчи таҳсил олмақда. Шулардан 24 нафари чет эл фуқаросидир. Уларга 573 нафар профессор-ўқитувчи Ўзбекистон Республикаси Президентининг «Олий таълим тизимини янада ривожлантириш чора-тадбирлари тўғрисида»ги ҳамда «Ўзбекистон Республикасида тиббий таълим соҳасини ислоҳ қилишнинг чора-тадбирлари тўғрисида»ги қарорларига асосан замон талабларига мувофиқ таълим-тарбия бериб келаётир.

Унутилмас воқеалар йили

Яқунланган йил институтимиз жамоаси учун ғоят қувончли ва унутилмас воқеаларга бой бўлди. Бонси, бу илм даргоҳида мазмун-моҳиятан бой амалий ишлар ва янгиликлар ҳаётга татбиқ этилмоқда. Барча кафедраларда қўлай шарт-шароит яратилиб, ўқитишнинг илгор услублари қўлланилди. Талабаларга сифатли таълим бериш, назария билан амалиётни биргалликда олиб боришда янги технологиялар жорий этилмоқда.

Аввало, шуни таъкидлаш жоизки, 2018 йилда тест синовларининг бутунлай янги тартиб-қоидалар ва талаблар асосида очик, ошқора, адолатли тарзда ўтказилгани соҳамизда туб бурилиш ясади. Бу, албатта, келгусида ўқиб-изланаман, ўз касбининг ҳақиқий мутахассиси бўлиб етишаман, деган орзу-мақсадлар сари қадам ташлаган ёшларимиз

учун катта имкониятдир.

Ўтган йилнинг июнь ойида институтимизда симуляцион ўқув маркази ташкил этилди. Мазкур марказда анестезиология-реанимация, акушерлик-гинекология, офтальмология, оториноларингология, терапия, педиатрия-неонатология, анатомия ва бемор симуляция каби хоналар мавжуд бўлиб, талабалар фан ва амалиёт кўникмаларининг бажарилишини назорат қилиш, баҳолаш учун алоҳида мониторинг марказлари ҳам ташкил этилган. Талабаларнинг бажараётган амалий кўникмаларини замонавий ва кенг экранли мониторларда кузатиш имконияти яратилди. Бу ерда бўлгуси шифокорлар турли йўналишда амалий кўникмаларини ошириб бормоқдалар. Шунингдек, ўқув симуляцион лабораториясида келгусида амалиёт шифокорлари ҳамда тиббиёт институти битирувчиларини аттестация ва аккредитациядан ўтказиш режалаштирилмоқда.

Президентимизнинг 2018 йил 5 июндаги «Олий таълим муассасаларида таълим сифатини ошириш ва уларнинг мамлакатда амалга оширилаётган кенг қамровли ислоҳотларда фаол иштирокини таъминлаш бўйича кўшимча чора-тадбирлар тўғрисида»ги қароридан белгиланган ланининг ижросини таъминлаш мақсадида жорий йилнинг ўзида Россия, АКШ, Ҳиндистон, Жанубий Корея, Германия сингари ривожланган мамлакатлардан 80 нафарга яқин малакали мутахассислар, профессор-ўқитувчилар институт ўқув жараёнига жалб этилди. Улар томонидан маҳорат

дарслари, семинар-тренинглр, маъруза ҳамда беморларни кўридан ўтказиш ташкил этилди.

Жамоамизнинг 67 нафар профессор-ўқитувчиси Ҳиндистон, Қирғизистон, Россия Федерацияси, Италия, Словакия, Испания, Жанубий Корея, Германия давлатларига ташриф буюриб, халқаро миқёсдаги конференция, семинарларда фаол катнашиб келишди. Бундан ташқари, Қирғизистон Республикаси Ўш давлат университети талабалари ва ўқитувчиларига маъруза машғулотлари ўтказишди.

2018 йил Тошкент шаҳрида илк бор ўтказилган Ўзбекистон — Россия таълим форуми кўплаб олий таълим муассасалари қатори Анджон давлат тиббиёт институти ҳаётида ҳам туб бурилишларга сабаб бўлди. Форум доирасида Россиянинг Догистон ва Астрахань тиббиёт университетлари билан шартномалар имзоланди. Айни пайтда ҳамкорлик доирасида онлайн конференциялар ўтказилипти, мутахассис ва талабалар малака ошириш, таълим олиш учун юборилмоқда. Истикболда кўшма факультетлар ташкил этиш ҳам кўзда тутилган.

Таълим масканимиз Анджон машинасозлик институти ҳамда Кореянинг Тэгу университети билан ҳамкорликда ишлаб чиқилган «Тиббиёт инженерияси» бўйича институтларaro магистратура тажрибавий дастури асосида 2018-2019 ўқув йилидан бошлаб соғлиқни сақлаш тизими учун тиббиёт муҳандислари тайёрлаш тажриба-синов тариқасида йўлга қўйилгани улкан янгиликлардан бири бўлди. Бугунги кунда маз-

кур дастур асосида «Тиббиёт ва биотехнология машиналари ва жиҳозлари» магистратура мутахассислигига қабул қилинган талабалар ўқув машғулотларини бошлашган. Эндиликда бўлгуси тиббиёт муҳандислари 2018-2019 ўқув йилининг 2-семестр ўқув машғулотларини Анджон машинасозлик институтида олиб боришади. Келгуси ўқув йилида эса улар Кореянинг Тэгу университетида ўқишади.

Илм-фан ривожини йўлида

Фаол тadbirkorлик, инновацион ғоялар ва технологияларни қўллаб-қувватлаш йилида мутахассисларимиз томонидан кўплаб инновацион ғоялар ва лойиҳалар ишлаб чиқилди. Пойтахтимизда бўлиб ўтган инновацион ғоялар ҳафталиги доирасидаги «Innoweek — 2018» ярмаркасида ходимларнинг инновацион ишланмалари юқори баҳоланди. Олима аёлларимизнинг 3 нафари тиббиёт фанлари доктори, яна шунча нафари тиббиёт фанлари номзоди унвонларини қўлга киритди. С.Бабич, Ҳ.Негматшаева ва И.Зудунова инновацион лойиҳалардаги фаол иштироки билан давлатимизнинг илм-фан тараккиётига ўзларининг муносиб хиссаларини қўшмоқда.

Шунингдек, институтда инновацион лойиҳалар ва ишланмаларга ёшларни жалб этишга ҳам катта аҳамият қаратилди. Институтда инновацион марказ, «Ёш олимлар», «Олима аёл» кенгашлари фаолият кўрсатиб келмоқда. Иқтидорли талабаларимиз ўзларининг юксак билим эгаси, интилувчан ва изланувчан ёшлар эканини намоён этишиб, турли номдор стипендияларни қўлга киритишаётир.

Юксалишлар дебечаси

Институтнинг халқаро ҳамкорлик бўлимида чет эллик ҳамкорлар билан биргалликда ўқув-семинарлар, тренинглр, конференциялар ташкил этиш, хорижий илмий журналларда мақолалар чикариш, биргалликда режалар тузиш ва уларни амалиётга татбиқ этиш, профессор-ўқитувчилар ҳамда талабаларни хориждаги машҳур, нуфузли тиббиёт институти ва клиникаларида малака оширишини ташкил қилиш, хорижий жамғарма ва ташкилотлар томонидан таъсис этилган грант танловларида муваффақиятли

катнашишларини таъминлаш юзасидан ҳам самарали ишлар олиб борилмоқда.

Ҳозирги кунда дунёнинг танлики 41 тиббиёт институти ва марказлари билан ҳамкорлик шартномалари имзоланган. 2018 йилнинг ўзида 18 та тиббиёт университети (Россия, Белорусь, Эрон, Ҳиндистон, Қирғизистон ва бошқалар) билан доимий алоқалар ўрнатилди. Мазкур шартномалар асосида институтларaro талабалар алмашинуви, профессор-ўқитувчиларимизнинг хорижда малака ошириши йўлга қўйилди. Онлайн семинарлар ташкил этилиб, хорижий мутахассислар ўқув жараёнига жалб этилмоқда.

Илм даргоҳининг ярим бўлаги

Институтимиз клиникаси аслида асосий ўқув базаси ҳисобланади. Ўндан зиёд бўлимнинг ҳар бирида кафедралар мавжуд бўлиб, беморларни кўридан ўтказиш, илмий изланишлар кафедра мутахассислари билан бевосита ҳамкорликда олиб борилади. Фарғона водийси вилоятлари ва қўшни давлатлардан келган беморларга тиббий хизмат кўрсатилади. Йилига 100 мингдан ортиқ бемор шифо топиш мақсадида мурожаат қилади. 9 мингта яқин турли операциялар амалга оширилади. Талабалар назарий билимини мунтазам равишда шу ердаги амалий жараёнларда қўллаб боришади.

Ўтган йилнинг октябрида Япониянинг «Марубени корпорейшн» компаниясининг Ўзбекистондаги вакили Ясуаки Фудзин институт базасидаги ушбу клиникага ташриф буюриб, бу ердаги шарт-шароитлар билан танишди. Учрашув чоғида компания томонидан клиникани 1 миллиард нена, яъни қарийб 10 миллион доллар атрофидаги юқори технологияли тиббий асбоб-ускуналар ва жиҳозлар билан таъминлашга келишиб олинди. Ҳозирги кунда клиникада капитал таъмирлаш ишлари олиб борилмоқда.

Халқ дарди билан яшаш

Вилоятимизнинг барча туман ва шаҳарларида институтнинг етакчи профессорлари томонидан ҳар бир ҳудуд аҳолисининг муаммоли касалликлар юзасидан чуқур кўридан ўтказиш ва даволаш усулларига қаратилган маҳорат дарслари мунтазам ташкил этилди. 2018 йил Й.Эгамов, К.Мирзаев, Х.Мусаашайхов, Ф.Нишонов сингари профессор-ўқитувчилар бошчилигида Пахтаобод, Асака, Жалақудук, Мархамат туманларида қорин бўшлиғининг мураккаб операциялари ўтказилди.

Инсон учун энг азиз ва қадрли нарса бу — саломатлик. Шифокорлар эса ана шундай қадрли нъматнинг ҳимоячилари ҳисобланади. Оқ халат кийиб ҳамиша халқ хизматида бўлиш ва унга гард юктирмаслик ҳар бир шифокор учун чинакам шарафдир. Таълим ва амалиётда айни мана шу жиҳат бизнинг фаолиятимизда етакчи аҳамият касб этади.

Мадамин МАДАЗИМОВ,
Анджон давлат тиббиёт
институти ректори,
профессор

Жайхун соҳилидаги сувчилар

«Боғотдавсувмахсуспудрат» давлат унитар корхонаси жамоаси вилоятнинг барча манзилларида зарур миқдорда коллектор ва дренажлар қазиб, мавжудларини таъмирдан чиқаришга астойдил бел боғлаган.

Янги иш куни

Эрта саҳар маҳали. Қўлига кетмон тутган одамлар иштиёк билан юмушга отланипти. Осмон эндигина ёришиб келаяпти. Кўк ёноғида кўзёшдай бўлиб тип-тиник Зухро юлдузигина томчилай олмайд жиллоланиб, ялтиллаб турибди. Айни паллада юрагида чакнаган иштиёк билан отланган Омон бобо катта ариқ томонга қараб йўл солди. Нияти томорқасига оқар сувни ўнгариб келиш эди. То қўзлаган манзилига етгунга қалар шу атрофдаги сўлим ва хушманзара кишлок ҳаётини, табиятни, чор-атрофни ниҳоятда синчковлик билан кузатиб борди. Айниқса, катта шаҳардан йироқларда умргузаронлик қилаётган элдошларининг тили, ибораларини ажиб бир энтиқиш билан эслаб, мийиғида кулиб қўйди. Бир ёни қалин ва ўтиб бўлмас тўқайзорга, бир ёни кенг уфқларга қадар туташиб кетган отизгача Олапар билан олдинма-кетин бўлиб борди. Бу жойларни заҳкаш бўйи дейди. Отахон теварак-атрофга синчковлик билан қараб қўйди. Аслида бу жойлар ота-боболарининг қадами теккан, қадимий маконлар. Бир маҳаллари ана у жойда қамишдан тикланган чайла бўлган бўлса, ундан сал қуйроқда ёрдай-ғордай ертўланнинг қолдиқларига қўзигиз тушарди. Ана шу манзил яқинида каттагина коллектор қазилдию, аввалги кўп нарсалар ўзгариб кетди. Лекин нима учундир коллектор сувга тоқдан қиркиб олинган кунда тикилган экан. Омон бобо ана шу кундан йиғитларга хос энчилик билан жойидан сугуриб олди-да, бир четга улуктирди. Ариқда сув аввал жилдираб, салдан кейин эса тўлиб оқа бошлади. Буни кўрган бобо ёш боладек хурсанд бўлганича ховлиси томон кетди. Кампир уйда нонушта ҳозирлаб тургани. Чол ва кампир гу-

рунглашиб чой ичди. Шунда чол оҳиста томоқ кирганича, сўз қотди:

— Кампир, уйимизнинг шундоккина ёнидан коллекторни ўтгани яхши иш бўлди-да. Биласан, илгари еримиздан зах, шўр аримасди. Бу ўз-ўзидан ҳосилга салбий таъсир этарди. Қара, бугун аҳвол ижобий томонга ўзгарди. Бу ишнинг бошида турган сувчиларга катта раҳмат.

— Тўғри айтасиз, кўп йиллик армонимиз ариди. Ердан сизот сувлар чекинапти, тупроқнинг ранги-рўйи ҳам анча яхшиланди. Бу савобли ишдан теварак-атрофдаги аҳоли беҳад мамнун.

Хоразм вилоятида хизмат сафарига бўлганимда ёнинг шўрини қочиришга астойдил бел боғлаётган соҳа ходимлари ишини кўкларга кўтарётган ана шундай кишиларга кўп дуч келдим. Шунда кўнглимда «Боғотдавсувмахсуспудрат» давлат унитар корхонаси фаолияти билан яқиндан танишиш истаги туғилди.

Иш девни енгади

Маҳаллий халқ орасида «Иш девни ҳам енгади», деган гап қулоғимга чалинди. Дарҳол ёнимда ўтирган чўққисоқол қарияга юзландим.

— Бу нақл замирида чуқур маъно бор. Баъзи бир кишилар, ўз чекига юклатилган ишни бажара олмайди. Аслида нўноқлик, алдам-қалдамлик уларнинг бу ишни урдалашига йўл бермайди. Хуллас, ана шу тоифадаги кишиларга нисбатан «Иш девни ҳам енгади», деган ибора қўлланилади. Жамоада тер тўқайганларнинг мақсади аник. Иложи борича кўпроқ вақтини пашша кўриб ўтирмасдан, ерларнинг мелиоратив ҳолатини яхшилашдек хайрли ишга сарфлайди. Ахир, одамлар ердан қанча кўп ҳосил кўтарса, уларнинг ҳам дастурхони шунчалик тўкин ва барақали бўлади.

— Ер сийлагани сийлайди. Умрим далада, қўли қалок миршиқорлар орасида ўтаётганидан беҳад шодман, барча муваффақиятларим шунинг орқасидан, етказганига шукр, — дейди «Бо-

ғотдавсувмахсуспудрат» давлат унитар корхонаси раҳбари **Ориф ТОИРОВ.** — Аслида бу кунга етган кўпгина кишилар кўпинча «ёруғ дунёда қарзим қолмади», деб қўйишди. Бир жихатдан олиб қараганда, бу қараш тўғри, ammo эл-юрт, давлат олдида хамиша қарздормиз. Қолаверса, куч-қувватинг бўлгач, меҳнат қилиб, маза қилиб яшаганга не этсин!

Жамоамизда меҳнат қилаётган шогирдларимиз тажрибамизни миридан-сиригача, чуқур ўргасин, ернинг тилини билсин. Буни қаранг, жамоамизда айрим хайдовчиларнинг қиличдай-қиличдай ўғиллари ҳам ота қасбини этагидан маҳкам тутган. Улар экскаваторлар ёрдамида коллектор ва дренажларни қазиб, зиммасидаги вазифани бекаму кўст адо этиб келмоқда.

Ориф Тоировнинг айтишича, ерларнинг мелиоратив ҳолатини яхшилаш борасида ҳукумат қарори эълон қилинганч, қўлдан буён ўз ечимини қутаётган талайгина муаммолар барҳам топди. Энг муҳими ва асосийси, ернинг тинка-мадорини қуришиб, уни зулукдай сўриб келаётган зах, шўр, туз босиш сингари офатлар қисман бўлса-да қамайди. Масалан, биргина 2018 йилда 135 чакирим узунликдаги 538 минг метр кубдан зиёд хажмда таъмирлаш ва тиклаш ишларини бажариш кўзда тутилган бўлса, ушбу юмушлар ортиғи билан бажарилди. Натижада ерости сизот сувлари тортилиши кузатилди.

Ердан олинадиган ҳосил миқдори анчага ошди. Қаранг, бир муаммони хал этиш билан аҳолининг даромади ортиб, турмадаги ишлар айна паллада ҳам жадаллик билан олиб борилмоқда. Масалан, биргина 2018 йил давомида худудларда бажарилган таъмирлаш ва тиклаш ишлари орқали сугуриладиган ерларнинг мелиоратив ҳолати яхшиланиб, ҳосилдорлик икки центнерга ошишига эришилди. Боғот туманидаги қирк, Янгиарик туманидаги элликка яқин, Ҳазорасп туманидаги қариб қиркта фермер хўжалиги раҳбарлари «Боғотдавсувмахсуспудрат» давлат унитар корхонаси жамоасига ўз миннатдорчилигини билдирганлар. Бундай эътироф жамоани янгидан-янги муваффақиятлар сари бошлаши турган гап.

Далалар таровати

...Бугун негадир эрталабдан чор-атрофини қалин туман коплади. Одам-одамини таниб бўлмади қолди. Устига-устак, бундай маҳалда уловда йўл босиш хийла мушкул. Шундай

об-ҳавога қарамай, Ориф оға барибир йўлга чиқди. Машинани секин хайдаб кетаверди. Бундоқ ўйлаб қараса, чўлу биёбон, кимсасиз далада тер тўқайган ишчилар ҳолидан хабар олмаса бўлмас экан. Ахир, уларга биргина «Қорманг, сизнинг борлигингизга шукр!» деган қанотли сўзнинг ўзи kifоя. Манзилга етиб борганида, уч-тўрт нафар хайдовчи Хитойдан келтирилган улкан экскаватор атрофида куй-маланиб юрарди. Ориф ака улар ёнида ҳозир бўлди. «Қорманглар, ишларингизга барака!» деди мамнун холда. «Сизнинг ҳам умрингизга барака», дея жавоб қайтарди экскаваторчилар баракага. Ёшуллини улар бажарган иш мамнун этди. Айнан шу манзилда, яъни уфқларга қадр туташиб кетган далалар қучоғида гурунгимиз кизгин тус олди:

— Қаҳратон кишининг изгириин сувоғи, баҳорнинг шовуллама ёмғири, ёзнинг чидаб бўлмас иссиниға қарамасдан ишни тўхта-тишга асло ҳақимиз йўқ. Негаки, ерларнинг мелиоратив ҳолатини яхши томонга ўзгартрмай туриб, кишлок хўжалиғи соҳасида бирор бир натижага эришиб бўлмайди. Ўтган йилда ҳам вилоятимизнинг барча манзилларида коллектор ва дренажларни қазиб, мавжудларини тизимли таъмирлаш ва тиклаш ишлари мунтазам олиб борилди.

Шундай леда-да, Ориф оға қамнага рақамлар акс этган маълумотномани узатди. Маълумотномага кўз югуртирмаман. Унда барча бажарилган ишлар жамланганди. Жумладан, Янгиарик туманидаги «Чакир» коллекторини тизимли таъмирлаш ва тиклаш мақсадида 72,19 чакирим узунликда 188,54 минг метр куб хажмда, Боғот туманидаги «Девонқўл-Бештут» коллекторини тизимли таъмирлаш ва тиклаш бўйича 57,81 чакирим узунликда 193,82 минг метр куб хажмда, Ҳазорасп туманидаги «Қарвақ» кишлоғида 19-шпорани мустақкамлаш, Боғот туманидаги «Қораёнтоқ» каналини реконструкция қилиш мақсадида уч чакирим узунликда қазув ва гидроиншоот ишлари, Қўшқўпир туманидаги «Озёрний» магистрал коллекторидида сув тиндиргичларни таъмирлаш ва тиклаш мақсадида икки чакирим узунликда 156,3 минг метр куб хажмда ишлар муваффақиятли адо этилди. Ушбу ишларни бекаму кўст бажаришда ўн тўртта замонавий экскаватор, тўртта бульдозер, автокран, автотракторлар, автосамосвал, трактор ва бошқа мелиоратив техникалар кучидан фойдаланилди. Аҳамиятлисиси, корхона машина-трактор парки йилдан-йилга ана шундай замонавий техникалар билан тўлдириб бориляпти. Мазкур техникаларни бошқаришда

Рўзимбой Бектурдиев, Жумабой Раҳимов, Баҳодир Нураметов, Зоҳид Сатлиқов, Рашид Рўзиев сингари механизаторлар бошқа касбдошларига ўрнак бўлмоқда. Бундай муваффақиятларга меҳнат ахлига яратиб берилган шарт-шароит, қулайлик сабаб бўлмоқда.

Она ер саховати

Чиндан ҳам, заминимиз саховатли. Унда барча неъматларни етиштирса бўлади. Негаки, она заминда пишиб-етирилган бир-бирдан ажойиб, хуштаём, сархил ноз-неъматлар дастурхонимизни безаб туради. Корхона жамоаси анча йиллардан бери она замин билан бемалол тиллашиб, диллашиб келади. Гап шундаки, жамоа ўзларига ажратиб берилган ер майдонида турфа хил экивлар ўстиради. Етиштирилган ҳосил эса барчага тенг миқдорда тақсимлаб берилади. Ошқовоқ, мош, маккажўхори ва бошқа экивлардан мўлжалдагидан ошириб ҳосил кўтарилди. Албатта, чин-пишик билан меҳнат қилинган жойда барақа бўлади. Буни жамоа ахли жуда яхши билади. Шунинг учун улар қўлда балик, иссиқхонада турфа хил ноз-неъматлар етиштиришнинг яхшигина ҳадисини олган. Бу жамоада бўлиб, бу ерда олиб борилаётган ишлар билан яқиндан танишган киши аник ҳис этади.

Юракдан, чин қўнгилдан қилинган орзу ният бир кун келиб, албатта, амалга ошгуси. «Боғотдавсувмахсуспудрат» давлат унитар корхонаси жамоаси ҳам йил бошида ана шундай хайрли, эзгу ниятлар қилишдан асло эринмайди. Ерларнинг мелиоратив ҳолатини мўътадиллаштириб, леккону фермерлар мушкулини осонлаштиришга бел боғлаган жамоанинг келгуси ишларига омад тилаб қолдик. Зеро, эзгулик, ризқ-рўз яратиш йўли доимо нури манзиллар томон бошлаши муқаррар.

Лўғбек ЖУМАЕВ,
«Оила даврасида» муҳбири

Реклама ўрнида

СИНОАТ

ЖАВОҲИР

Билимдон чумоли

Нима учун чумоли ер остига тўплаб қўйган донлар униб чикмайди?

Олимлар ўрганиб кўришса, чумоли ер остига тўплаган дон ва уруғларни иккига бўлиб қўяр экан. Уруғлик дон иккига бўлиб қўйилса, ер ҳар канча унумдор бўлмасин, униб чикмас экан.

Яна маълум бўлишича, чумоли кашнич донини икки эмас, тўрт бўлакка бўлиб қўяр экан. Таажжубга тушган олимлар кашнич уруғи устида тажриба ўтказиб кўришса, ажойиб кашфиёт қилишди. Кашнич дони иккига бўлинса ҳам ўсиб чиқаверар экан, тўрт бўлакка бўлинсагина ўсиб чикмас экан.

Хатто инсонларнинг ҳам ҳаммаси билавермайдиган бундай синоатни чумоли қаердан биларкан-а?

Саводдан мақсаду муддао — фойда. Мол дунё орттирмоқ ва бўлмақ масъуд. Юраклар манфаат топмаган жойда Даромаддан не наф, фойдадан на суд?!

Бошга ургаймиди юлдузлар гужин Каҳқашон йўлларин топмаса олам. ...англадингми, Худо яратган нечун «Ишқ бу — савдо» деган ҳикматни, болам.

Матназар АБДУЛҲАКИМ

МУХЛИС МАКТУБИ

Салом, таҳририят!

Ўзим гувоҳи бўлган бир фотолавлани (гарчи унча сифатли бўлмаса ҳам) муҳим бўлгани учун сизга жўнатишга қарор қилдим.

Бозорда китоб савдоси жуда ҳайратланили. Бир неча жойда китоб савдоси авжида. Айтишса, унда болаларнинг китобга қизиқиши кишини хурсанд қилади.

Бозорга одамлар асосан озиқ-овқат маҳсулотлари харид қилиш учун боради. Лекин у ерда китоб ўқиши, баҳс-мунозара юритиш чинакам маърифат деб тушундим. Одамлар китоб сотиб олишга қизиқдими, демак, бизни ишимиз яхши.

Сизга ҳавола этаётган ушбу фотосурат танқидий эмас, лекин бозор маъмурияти уни кўрса, китоб савдосига яхши жойларни, қулай шароитларни қилиб бериш ҳақида бир бош қотирамиди, деган мулоҳазамиз бор...

Абдурашид МИРЗААҲМЕДОВ, Наманган вилояти

ДИҚҚАТ, САВОЛ!

Ғаройиб ҳайкал

Ўзбекистон ҳудудида икки нафар шоирнинг шеърига ҳайкал ўрнатилган. Шулардан бири доғистонлик буюк шоир Расул Ҳамзатовнинг турналар хақидаги шеърига Тошкент вилоятида рамзий ҳайкал ўрнатилган.

САВОЛ: мамлакатимиз ҳудудида ўрнатилган иккинчи ҳайкал қайси шоирнинг шеърини ифода этади?

Жавоблар келгуси ҳафтанинг сешанба кuni соат 15:00 гача қабул қилинади.

Электрон манзил: info@od-press.uz

Телефон: 0 (371) 234-91-82
Telegram: (+99897) 444-80-84

Ушбу саволга биринчи бўлиб тўғри жавоб йўлаган иштирокчи таҳририятнинг махсус совғаси билан тақдирланади.

Газетанинг 2018-йил 51-сонига саволнинг жавоби: заргарлар, Саббаби, улар берилган буюртмадан уриб қолинишди, деб ҳисоблаб уларни ўғрилар билан тенглаштиришган.

Саволга Умида ТОҒАЕВА, Миркомил ТОИРОВ, Зафар МАХСУМОВ, Гўзал СОТВОЛДИЕВА, Жайрона ТИНИБЕКОВА, Улуғбек ЗОКИРОВ, МУҲСИМ ҚАРИМОВ тўғри жавоб йўлагани.

ЙЎҒЭ!

Йўлсизлик

Юқори чирчиқлик асаларичи Азларҳўжа Тожисўхбаевнинг куюнчақлик билан билдиришича, мобил алоқа воситалари асаларилар ҳаётига эсиддий хавф тугдирётган экан.

«Асалари ўсимлик гулларида нектар йиғиш учун уч чақиримча масофага учиб боради. Қайтаётганда хаводаги ўзининг келган йўли билан яна ортга кайтади. Лекин телефондан чиқаётган тўлқин асаларининг йўлини йўқотиб, «гангиб» қолишига сабаб бўляпти. Оқибатда асаларилар ўз оиласига қайтиб келолмай қолмоқда. Тўлқиндан зарарланган асалари оиласиз, бир ўзи яқкаланиб қолади ва кўп ўтмай нобут бўлади».

Асаларичининг билдиришича, адашиб, йўлини йўқотган асаларини бошқа асалари оиласи қабул қилмас экан.

...Бу мулоҳазалардан кейин бундай «тўлқинлар» кuni келиб инсонни ҳам ҳаёт йўлидан адаштириб юбормасмикин, деб ўйлаб қоласан...

ТАБАССУМ 😊😊😊

Еб қўйди

Икки уста бойнинг уйини бўёк қилишга, бойнинг кўшнисиники чикиб:

— Бўёкни менга сотинглар, — дебди.
Бойнинг бир оти бор экан. Усталар унинг лабига озгина бўёк суртишибдида, қолган ҳамма бўёкни сотиб юборишибди.

Бой келса, иш тўхтаган. Усталар дам олиб ўтиришибди.

Бой хайрон бўлиб:
— Нимага ишлагандан ўтирибсизлар? — деб сўраса, усталар отни кўрсатиб:

— Бўёкни отингиз ичиб қўйди, — дейишибди.

Бой отига қараса, чиндан ҳам лабига бўёк излари бор. Шартта ичкаридан болгани опчикиб, отини чопиб ташламоқчи бўлибди.

Усталар бойни тўхтатиб:

— Тўхтанг, ахир от бўёқдан кимматку! — дейишса, бой:

— Сенлар аралашма! Ўтган йили бу лаънати икки тонна цементни ҳам еб қўйган эди, — дермиш.

ПАЗАНДАЛИК

«Қиш зийнати» салати

Керакли масалликлар: 3 дона картошка, 4 дона лавлаги, 2 дона тузланган бодринг, 2 дона оқ пиёз, 300 грамм кўзикорин (шампиньон), 200 грамм яшил нўҳа, 1 боғ кўк пиёз, 200 грамм майонез.

Тайёрланиши: картошка ва лавлаги сувда қайнатиб олинади.
Оқ пиёз иккига бўлиниб, майда паррак қилиб тўғрилиб, бироз сувда чайкаб олинади. Шунда пиёзнинг аччиғи кетади.

Кўк пиёз майдаланади. Барча масалликлар тўртбурчак қилиб тўғралади ва аралаштирилади.

Майонезни хушламайдиганлар унинг ўрнига салат ёғини солиб, истеъмол қилишлари мумкин. Бунда салат янада витаминларга бой ва фойдали бўлади.
Ёқимли иштаҳо!

МУАССИСЛАР:

Фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органлари фаолиятини мувофиқлаштириш бўйича Республика кенгаши
Ўзбекистон Касаба уюшмалари федерацияси Кенгаши;
Ўзбекистон Хотин-кызлар қўмитаси;
Ўзбекистон ешлар иттифоқи марказий кенгаши;
«Ўзбектелеком» акциядорлик компанияси;
«Ўзбекистон почтаси» акциядорлик жамияти;
«Матбуот тарқатуви» акциядорлик компанияси;
Акциядорлик тижорат «Алоқабанк»;
«Оила» илмий-амалий тадқиқот маркази.

Газета таҳририят компьютерида териди ва саҳифаланди.

Газетада интернет материаллари ҳам фойдаланилган.
Газета 2012 йил 20 апрелда Ўзбекистон Матбуот ва ахборот агентлигида 0814-рақам билан рўйхатга олинган.
«Парк» наприет-матбаа акциядорлик компанияси босмаҳонасида чоп этилди.
Босмаҳона манзили: Тошкент шаҳри, Буюк Тўрон кўчаси, 41.

ТАҲРИР ҲАЙЪАТИ:

Танзила Норбоева, Қаҳрамон Куронбоев, Шавкат Жавлонов, Қудратилла Рафиқов, Коммуна Ирисбекова, Дилором Тошмухамедова, Ином Мажидов, Элмира Боситқонова, Мизроб Бўронов, Муродулло Холмухамедов, Муҳаммаджон Куронов

Таҳририят манзили: Тошкент шаҳри, 100000. Амир Темур 1-тор кўчаси, 2-уй.
Тел/факс: 234-83-45. E-mail: info@od-press.uz

Навбатчи — Ш. Раҳимсўжаев

Саҳифаловчи — И. Болтаев

Буюртма: г-161 ISSN 2181-6190 Обуна индекси — 193

Адаби: 3006 нуска. Нарҳ: келишув асосида.

Қоғоз бичими А-3, ҳажми 2 босма табақ.
Оффсет усулида босилган.

Чоп этишга топширилган вақти: 19:00 Чоп этишга топширилди: 19:00

